

Érettségi találkozó (20 év)

Kedves „Fiúk”! Inkább kedves Barátaim! Krisztusban kedves Testvérek!

NB! Ballagás: „Már nem mondalak többé szolgálknak, barátaimnak mondalak Benneteket!” – Négy szép (sőt nagyon szép), de „csikorgós” év van mögöttünk, – utána pedig húsz év. Ez alatt az idő alatt az jöhetett hozzám, aki akart! – Ezzel kezdtem nemrég az első osztályom 25 éves érettségi találkozóját, és nem tagadom, hogy azok a gondolatok, amelyeket most mondok, némi párhuzamot mutatnak azzal. Az az előző rendszer utolsó osztálya volt, ez az új rendszer első osztálya. Más problémák, és mégis nagyon hasonlóak. Ott a rendszer nem volt jó, de az iskola maximálisan be volt „járatva”, nálatok a rendszer már jó volt, viszont az iskola a kezdésnek addig nem látott nehézségeivel kellett megküzdenie (vö. pl. a magyar oktatása).

A találkozó a „húsvéti időre” esik, vagyis az öröm idejére. A találkozó ugyanis az örömről szól. Örömről, hogy itt lehetünk. De örömmel adunk hálát a múltért (20 éves találkozón már a múltunkkal is számot kell vetni, nem pusztán előre tekinteni).

A húsvéti időben az olvasmányok elsősorban a spontán örömről szólnak, de nagyon sok olyan mozzanatot tartalmaznak, amelyek alapvetően a napi életünket határozzák meg! Ilyen az egyik vasárnap szentleckéje (Szent Péter első leveléből). Egy részlet!

„Legyetek mindig készen arra, hogy mindenkinek válaszolni tudjatok, aki csak kérdezi, hogy mi az alapja a reményeteknek. De ezt szelíden, tisztelettudóan és jó lelkiismerettel tegyétek, hogy akik Krisztusban való szép életetek miatt gyaláznak titeket, szégyenben maradjanak rágalmaikkal!

Jobb ugyanis, ha inkább jótetteitekért szenvedtek, mikor ez az Isten akarata, mintsem gonoszágaitokért. Mert Krisztus is meghalt egykor a bűnök miatt, az igaz a bűnösökért, hogy Istenhez vezessen minket.”

Ezek a gondolatok segítenek áttekinteni a múltunkat, és megtervezni jelenünket-jövőnket. Talán még „előzetesként” idézzük a nemzeti himnuszunkat is:

„Őseinket felhozád
Kárpát szent bércére,
Általad nyer szép hazát
Bendegúznak vére.”

„Haj, de bűneink miatt
Gyúlt harag kebledben,
S elsújtád villámiddat
dörgő fellegedben!”

Mi ebben a történelem-értelmezésben, történelem-filozófiában, sőt történelem-teológiában a legmegragadóbb? Hogy a történelemben, ami jó volt, azt Istennek köszöni meg a költő (a nemzet nevében), ami rossz, azt a saját bűneinknek nyilvánítja. De a személyében egy kicsit pesszimizmusra hajló költő a látszólagos reménytelenség ellenére Istenhez könyörög a további sorsunkért!

Valahol ezt találjuk Szent Péter levelében, és ez nagyon is aktualizálható egy érettségi találkozóra. Amit a költő a nemzetről mond, annak a személyes sorsunkra való lebontásaként értelmezhetjük az apostoli levélben.

Életünkben voltak jó és rossz események. Voltak jó és rossz döntéseink. Volt, amikor sikerült kiállnunk az igazságért, és volt, amikor esetleg nem. Jótetteinket és bűneinket Isten elé visszük. De nem felejtjük el, hogy ami jó volt, sikeres volt (ebben az osztályban ilyen bőven volt – akkor és azóta), az Istennek köszönhetjük meg. Természetesen a mi együttműködésünk is kellett hozzá, szabadakaratumk a kegyelemmel együtt működve képes a jóra. Ami rossz volt életünkben, az viszont egyedül a mi bűnünk.

Mi a kulcsmondat ebben a szentírási részletben? – „*Jobb ugyanis, ha inkább jótetteitekért szenvedtek, mikor ez az Isten akarata, mintsem gonoszságaitokért!*” Lényegében ebben a mondatban összefoglalható egy életprogram. Olyan életprogram, amely minden idők nehézségeiben megállta a helyét.

A jóért való kiállítás mindig áldozatokat követelt. Az őskeresztények idején a legnagyobb vád a keresztények ellen *az emberi nem gyűlölete* volt. A keresztények ugyanis elutasították a gladiátori játékokat, az életveszélyes cirkuszi kocsiversenyeket és a szemérmetlen színházi előadásokat (az egyéb abúzusokkal együtt). Persze, nem voltak hajlandók bálványimádásra és a császár istenítésére sem.

A keresztényüldözőknek persze furcsa kettősséggel kellett szembenézniük. Az evangélium világosan kimondja, hogy „*adjátok meg a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami Istené*”. A keresztények tehát mindent megadtak, „*ami a császáré*”, vagyis a leginkább törvénytisztelő állampolgárok voltak. Azonban nem voltak hajlandók azt adni a császárnak (imádás), ami Istené. A pogány hatalom tehát a legjobb alattvalóit irtotta ki. Azok, akik a császárnak sem adták meg, ami az övé, nyugodtan élhették életüket. Ők voltak a Római Birodalom lumpenproletárjai, akik csak haszonélvezői voltak a „*panem et circenes*” elvének.

Ismétlődik a történelem? A felvilágosodás óta heves kampány folyik a keresztény értékrend ellen. A „*sötét középkorban*” kevesebb ember pusztult el a spanyol inkvizíció háromszáz éve alatt, mint a „*nagy francia forradalom*” idején harminc nap alatt. Ráadásul a verbális arrogancia ezt még a haladás útjának állította be (vö. a „*szabadság zsarnoksága*”, „*a szent Guillotine uralma*”). A francia forradalom óta a legnagyobb keresztényüldözés a 20. század diktatúráinak idején volt. Nálunk, a „*legvidámabb barakkban*” a vége felé inkább korlátozásról beszéltünk, mint üldözésről. A negyedszázada lezárult korszak idején a kereszténységet reakciónak bélyegezték, a haladás ellenségeinek állították be. Persze, a keresztények munkájára, szorgalmára ebben a korszakban is támaszkodtak. A keresztény ember pedig tudomásul vette, hogy neki kétszer annyit kell teljesítenie – és ennek a kihívásnak becsülettel meg is akart felelni. A rendszerváltozás után valóban változás következett be, de ez nem azt jelenti, hogy nem voltak problémák, sőt újabb súlyos nehézségek merültek fel.

Mert mivel vádolják ma a keresztényeket? – Az emberi nem gyűlöletével (ma homofóbiának mondják!) Miért is? Mert meg akarják fosztani az emberiséget olyan alapvető „*emberi jogoktól*”,

mint az abortusz és az eutanázia. Továbbá azért, mert küzdenek a házasság tisztaságáért, ellene vannak a nyíltan reklámozott aberrációknak és a női méltóság megalázásának. Elhítetik a közvéleménnyel, hogy „az a kultúra, amely a sterilizációhoz, az abortuszhoz és az eutanáziához folyamodik, a szabadság megszerzésének és fejlődésének útján halad, ugyanakkor a föltétel nélkül az élet pártján álló felfogást a szabadság és a fejlődés ellenségeiként mutatják be.” (Szent II. János Pál)

A történelem során sok szenvedéssel szembesülhetünk. Sokszor ugyanazért és az ellene valóért ugyanazt szenvedték el (vö. VIII. Henrik éppúgy kivégeztette a hitükhöz állhatatosan ragaszkodókat, mint azokat a behódolókat, akik valahol, valamiben hibáztak). Látjuk tehát, mennyire igaza van Szent Péternek, amikor azt mondja, hogy „jobb ugyanis, ha inkább jótetteitekért szenvedtek, ... mintsem gonoszágaitokért”.

A mai támadásokat figyelembe kell vennünk. A tanulság ugyanaz, mint az őskeresztények idején. Nevezetesen, hogy *felvállalták az értékek melletti kiállást az üldözések ellenére. Nekünk is ki kell állnunk az értékek mellett, nem bizonytalaníthat el bennünket semmiféle sajtókampány. Akkor is az ember javát kell szolgálnunk, ha ennek ellenkezőjével vádolnak minket.*

Szépen ír a keresztény eszményekről az apostoli atyák korában írt *Diognétoszhoz írt levél*. Ebben olvashatjuk: „A keresztényeket sem területi, sem nyelvi, még faji szempontból sem lehet megkülönböztetni a többi embertől. ... Saját hazájukban laknak, de mégis jövevényként; mindenben részt vesznek polgárokként, de mégis mindent elviselnek. ... Mint mindenki más, házasodnak, gyerekeket nemzenek, de a magzatot nem ölik meg. ... Engedelmeskednek a meghatározott törvényeknek, de életükkel felülmúlják a törvényeket. Mindenkit szeretnek, de mindenki üldözi őket.”

Tükröt tartanak elénk ezek az eszmények. Amikor érettségikor elbúcsúztunk, ilyen életre éreztünk hivatást. Ezt részben sikerült megvalósítanunk. Ezért hálát adunk Istennek. Amit nem sikerült, azért bűnbánatot tartunk. – De ezen túl még jobban fogunk figyelni ezekre az eszményekre! Ehhez ez a találkozó is segítséget adhat!

Amen!